

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közgazdaság s irodalom köréből.

36-ik szám.

MEGJELENIK MINDÉN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

Előfizetési ár:
Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:
3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg líj mindig
30 kr.
Előzetesek és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

Bontsuk ki a lobogót!

A hazai journalistika — habár nem rendszeres támadás alakjában — néhány hét óta erős vádat hangoztat a magyar olvasó közönség ellen.

E vád alapjául azon szembeszökő közönytől szolgál, mely a hazai irodalmi termékek iránt napjainkban mindenfelé nyilvánul, elannyira: hogyha e közöny továbbra is így marad, az író elhajtintja tollát, a könyvkereskedő haj- és talmi-arany ékszerárússá csap fel, a könyvnyomdák pedig a tetőpontjukat ért charlataneria s az emberi hiúságot csiklandozó hangzatos reclameok silány gyáraivá aljasulnak.

Megdöbbenve olvastuk csak a közelebbi napokban is: hogy egyik ismert jeles tollu regényírónk munkájára 1, mond: egy előfizető jelentkezett a műveltséget és polgárosodást oly fennem követelő nemzetéből a négy folyó és hármashalom hazájának.

Irodalmi vállalatunk, legyenek azok a tudomány vagy szépirodalom köréből, pártolásihiány miatt egyre-másra bukni kénytelenek, csupán a politikai lapok — bár ezek mozgása is nagy részben csak galvanikus rángatózás — mutatnak még valami életet, mint a melyeknek konyhájáról az éhes pártszenvédély még mindig rendesen kikapja konczait, amin aztán tetszése és izlése szerint rágódhatik.

Ha nem volnánk arról meggyőződve: hogy napjainkban a tudomány és ismeretszomj egyiránt éget minden, a kör szellemének magaslatára emelkedett halandót; s hogy a világosabban látó nagy lelkek művei a szellemi élet mindennapi kenyerét képezik: kétségbe kelte esnünk az emberiség jövője fölött, s azt gondolnunk: hogy jelenleg a körnek azon

pontjára jutottunk ismét vissza, ahonnét évezredek előtt kiindulva, az anyag istenítésének emeltünk oltárokat.

Ugy de az emberi haladás nem a kör vonalának irányában futja pályáját, de a hol erősebb, hol gyöngébben hullámzó vonal szerint halad végcéljára, a tökéletesedés felé. Ez áll az egyetemes emberiségre nézve, míg ellenben a történelem tanúsága szerint, egyes nemzetek elérve szellemi és anyagi nagyságuk tőpontját, fokoként deculmináltak és pedig úgy, hogy mint nemzetek e magaslatra többé fel sem juthatának.

Ott van a világaluló Róma és Grecia. A hellén és római műveltség korántsem veszett el nyomtalanul, utódaik elvegyülve a különböző nemzetiségekbe maig is élnek, de Róma és Görögország nemzeti nagysága egyesegyedül a történelem lapjain büszkélkedik.

A fentebb esetelt szomorú jelenséget tekintve, korántsem félünk tehát az emberiség művelődésének hanyatlásától. de igen is félünk attól: hogy mint Árpád unokái fokoként megszűnünk tényezői, fáklavivői lenni a magyar nemzeti műveltségnek, polgárosodásnak.

Esefélelem nem alaptalan; mert a nemzeti tudományos és szépirodalom iránti kolossális közöny, korántsem jelzője a szép, jó s nemes iránti érzéketlenségnek, nem az anyagelviség állatására vezető tömjénezésének fokozata, — mert ily hátraugrás nem képzelhető — de igen is kétségtelen bizonyíték arról: hogy kezdjük levetkezni nemzeti szokásainkat; egykori patriarkális életünk őstisztasága jellegét, parlagon hagyjuk eddig féltve őrzött nemzeti nyelvünket, s ekkép lassanként a selyembogár metamorphosisa szerint, mint kész svábok

rágjuk át magukat a germanismus gubóján, melynek szálaival magunkat körülhálózva, szépecskén bekötöttük.

Igen! Nemzeti irodalmunk iránt oly élesen mutatkozó közönyösség a germanismus óriási léptekkel haladó kóros ragályának következménye, melynek lefertőztetésére nemcsak hogy nem teszünk semmit, de e miasmának szervünkbe oltásán, lehet mondani egész studiummal buzgólkodunk.

Nézzük meg állami intézményeink néhányát — kivált ahol technikai ismeretek teszik a gépezet mozgó erejét — és sine era úgy fogjuk találni amint fentebb megbeszéltek. Azonban ha itt mégis akadunk elvétve a kormány hazafias intentióira, annál kevésbé fedezük fel azokat, a kormányi közvetett ellenőrzés alá tartozó magán avagy országos vállalatok légkörében. Gőzhajózási, legtöbb vasutépítési, biztosítási sat. társulatainknál még az igazgatási nyelv is német. Kereskedelmünk az utolsó rongyszédőig német nyelven vesz, ad és alkuszik, sőt társadalmi mindennapi életünk is úgy át van ázva a germanizáció levétől: hogy édes hazai nyelvünk mellett sokszor egy falathoz is alig juthatunk. Közhelyeink, igen sok helyütt még olvasó-egyleteink, kasznóink asztalain is alig tudunk kihorgászni egy-egy magyar lapot, a tömérdek válfajra oszló Lloydok, Pressék és Illustrirte Zeitungen özőnéből, sőt ha a társalgási nyelvre is figyelmeztünk, meggyőződhetünk, hogy 10 ember közül 9 németül dialogizál, míg magyar szót, hacsak a tizedik monologra nem szánja el magát, még tubuson is alig fedezhetünk fel.

A dolgok ilyen állása mellett ki merné tovább is kétségbe vonni: hogy műveltségünket, nemzeti egyéniségünk organismusára a legveszélyesebb hatással bíró tölcseréből szív-

TÁRCZA.

Beszély, melynek végül van a czime.

Írta: Farkas B.

(Folyt.)

— A rabló-vezér — vette át a szót a hölgy — ismét közelembé ült s úgy látszott, hogy szándékozik mellettem virrasztani, közben közben egy egy hasábfát tett a tűzre. A tűz pattogása közé társainak idétlen hortyogása vegyült: kísérteties hang a néma hideg éjszakában. Félig behunytt szemmel vártam, hogy meddig nem fárad belé a virrasztásba. Egy pálincás kulacsból olykor nagyokat ivott, később gyakrabban tette azt: ez tervem kivételének hatalmas előmozdítója volt. A nagyobb mennyiségű szesz megtette hatását, csakhamar önkívüli állapotba esett. Fekvő helyzetéből ovatosan fölemelkedtem, kémlelve, hogy alvása nem szinlelt-e? meggyőződtem, hogy mélyen elaludt. Ekkor a reám rakott meleg öltönyök közül a legszükségesebbet magamra véve vigyázva elhagytam a rémes helyet, senki sem vette észre szökésemet. Midőn már némileg biztosságban véltem magamat, néhány pillanatra megállottam s figyelmesen hallgatózdtam. Semmi hang! minden csendes volt. . . Ekkor rövid imát küldöttem az ég urához s kétszeres gyorsasággal siettem előre, nem is gyanítva, hogy hol fogok megállapodhatni. Olykor vészthírdető varjak csapkodtak el fejem fölött; távolról elvadult ebek és farkasok vonítását hallottam. . . Uram, ez irtóztató helyzet volt! . . . Ismeretlen vidéken, fagyos, hideg éjszakán egy menekülő szerencsétlen árva leány! . . . De a végzet ura nem hagyott elveszni. Már körülbelül három, négy óráig mehettem és semmi baj nem ért; keleten a reggelszürkület virradatot jelzett s mire megvirradt — egy nagyobb városba jutottam.

Miért untassam önt tovább?! E városban szölgálatba szegődtem. A vészcsillagok hazánk egeről lassanként elvonultak. Mint később hallottam, esékely birtokunk elkoboztatott s én a világban szüle, testvér, barát nélkül egyedül állottam. Egy fivérem volt ugyan; de ezt nyolcz éves korom óta nem láttam, mert nálam tíz évvel idősebb lévén már ekkor tanulmányait külföldön folytatta. Az elmondott szerencsétlen idő óta nem hallottam róla semmit sem: nem is sejtem, él-e vagy meghalt; e tekintetben minden kutatásom sikertelen maradt. Ő hihetőleg azt hiszi, hogy én is ama szomorú idő áldozata lettem, miután a yám haláláról meggyőződhettem. Később hajlamot éreztem magamban a színészi pályára s így történt, hogy színésznővé lettem. Nem panaszkodhatom, mert e pályán, legalább most már szükségem nem küzdök, talán néha babért is arattam; de valahányszor egy kissé elégedettebbnek éreztem magamat, mindannyiszor megjelent előttem meggyilkolt öreg atyám képe; mindannyiszor eszembe jutott, hogy talán testvéremet is örökre elvesztetem, hogy egyedül állok a világban.

— Édes Emilia! — vigasztalá az igazgató, bizzék Istenben, ki ama vészes napokban el nem hagyta, hogy felhozza még kegyedre a boldogság napját.

Ezen párbeszéd alatt a rövid nap sietett elérni az estet; a szomorú fellegek oszlani kezdettek s nem sokára a téli hold, mint valami szemérmes szép leány — fölemelte a láthatáron sáppadt arcát. Utasaink elérték Bükkpatakot, a hol tanyájukat felütni szándékoztak.

— Míg „egy kis” theát kélek, édesem! Ezt egy terjedelmes asszonyosság mondotta. Gimváryné ő nagysága „egy kis” theával szolgált. — Parancsolj kedvesem czukrot! Ezt meg Gimváryné ő nagysága mondotta a terjedelmes asszonyoságnak.

A kövér asszonyosság azután még „egy kis” theát kért; mert csészéjébe: abba t. i. melyben a thea volt: sok czukrot talált tenni. Gimváryné ő nagysága ismét szolgált „egy kis” theával.

Gimvárynének szép leánya is volt. Berta kisasszony kedves nő: tehát a szépség kedvességgel párosulva. Kétszeres csáb, kettős vonzerő. Nem is tagított volna mellőle Bálnay Aladár egy félvilágért sem: úgy forgott körülte, mint földünk a nap körül.

Gimvárynének ez épen nem volt ellenére; mert Bálnay csinos fiatal ember volt, már két év óta ügyvéd: szóval olyan, kinek már most is van mit aprítani — a tejbe. Annál inkább tetszett pedig a dolog ő nagyságának; mert pár nap előtt Bálnay a Berta kisasszony kezét megkérte. Mondani is fölösleges, hogy a mamától tagadó választ nem kapott; de Berta még egy kicsit tartotta magát, mert ő úgy találta, hogy Bálnay urban van egy pár lat könnyelműség. Berta kisasszony értelmes nő volt: ime a harmadik vonzerő.

No, de Bálnay sem volt minden vonzerő nélkül szép, magas növésű ifju; haja sötét, gazdag; fekete szemében lángtekintet.

— Hallotta nagysád — szólt hősünk Bertához — hogy színészek jönnek városunkba?

juk a germanismus beléndekének?! Ezelőtt egy évvel a fővárosi sajtó s nagyrészen a vidéki is, rendszeres támadást folytatott a mindig nagyobb nagyobb gyűrűzeteket vető németesedés árja ellen: aztán szép csendes elhallgatott, azt hívén: hogy a százados sebet egy két heroikus cikktaggyal sikerült behégeszteni, holott mint tapasztaljuk, az evesedés még intensivebb mérvben rága be magát a nemzet testébe.

Bontsuk ki tehát a harc lobogóját újra közös erővel! Registráljuk folytonosan az e téren felmerült kedvező jelenségeket, viszont ússzük kéréseket a mulasztásokat, bárholnan vegyék is azok származásukat, s bár ki legyen is a köpönyeg alatt.

Az ily közös erővel történő fellépés és lankadatlan éberségnek nem maradhatnak el üdvös következményei, s ha ekép sikerülend az epuratiót a szellem fegyverével végrehajtani, s Magyarországot nemcsak névleg de tényleg is a nemzetek sorába állítanunk, akkor, ami fölött most jeremiádkat zengünk, önmagától elenyészik, s a nemzeti irodalom pártolása is érett gyümölcsként öltünkbe hull.

Borúth Elemér.

Munkátlanság.

(Vége).

E helyen a t. olvasót bocsánat esdeklés mellett kis időre más térre vezetendem. Sok oly ifjú van, a ki telve büszkeséggel, s önféjűséggel önhittségében minden ellen racionnizni kíván, okosabbnak tartván magát a mult idők scholastikai bölcseszet férfainál is, ki hódolni nem igen szeret, de annál inkább parancsolni, s ki tekintélyt is csak kényszerűségből ösmert, mert előtte csak az ő saját fonák felfogása a tekintély. Pedig sokszor olvashattuk azt nem egy írónál, hogy „a tekintély alapja a gyermeki szeretet és tanulmányosság, jóakaratu készség, s egyéb társadalmi viszonyok; minden philantropicus nemesebb érzelemnek, sőt a lázas élet boldogságának is.“ De még ily örültséget is lehet hallani, nekem legalább volt szerencsétlenségem hallani, hogy a törvény a társadalom jóllétével, nincs összefüggésben, mert az nem egyéb, mint a szabadság korlátozója. Ez már különös divergentiája az észnek; mert aki ilyet állít, vagy már megszökött eze elől, vagy legalább is készül megszökni. Hisz a társadalom léte már magában véve feltételezi a törvényeket. A törvény, mint azt a természetjog fejtegeti, biztosítéka és érvényesítési közege a társadalmi jóllétnek, czéloz pedig társadalmi együttléhezetre, fékezzen az indulatok vad kitöréseit. A mit még említeni akarok az: hogy sok fiatal föltűnési szándékból uton utfélen egyre kiabálja: „Nincs és nincs Isten“ kikacagva a mindenség örök szá-

bályait; de azért ha negatív argumentumokat kért, e tétel bebizonyítására, vagy hallgat; vagy ide oda kapkodik. E szerint az egész tudománya — úgy látszik — csupán tiszta negatívból áll, ami csak a tudatlan és ösmeretekben szűkölködő lelkek tulajdona. Ha tehát némely hetvenkötő, bölcsességének ilyenmő phosphor fényével akar világítani, s az együ gyűek által akar bámulatni, néha ugyan eléri czélját, de mint Kőlcsey megjegyzi — hához irt intő levelében, melynek elolvasása sokaknak nagyon táncos volna — „az értelmesektől megvettetik.“ Ilyen formán a tudományos téren nem vár köszönet reá; mert oda először tudomány, másodszor munkás élet szükséges, a melyek közül ő egyikkel sem dicsekedhetik.

Hja! de a fényleni-akarás még mindég úzi örögi játékát keblében, de meg szórakozás is kell, mert az unalom nagyon zsbasztja a lelket, választ tehát oly tért, hol tündökölni s kellemesen szórakozni lehet, s hol esztelen vágyait szabad fékre bocsáthatja. Igaz ugyan, hogy ezen vágyak, örömeiben részesítnek, melyek édes ital gyanánt izleltetik magokat, de — Szilasy Jánosként — később bágyasztó emelygést éreztetnek velünk. Tehát rendes látogatója lesz a bálók, a táncszaléyeknek; jöllehet ezeket kárhözhatni nem lehet, mert az ifjúságnak életet kell lehelni mindenfelé; de lehet kárhözhatni azt a céltalan nagy pazarlást, mit némely jómódú fiatal elkövet, midőn oly tömérdek sokat elpazarol, hogy a kiadás sokkal többre rug, mint a jövedelem; de azért ha egy tisztos öreg uri ember, intő s tanácsadó szavaival a veszedelmes lejtőn szédelőt orvosolni akarja, kigunyolja, és sértveérzését kihívó mozdulattal nyilvánítja; pedig az ősz fűrtök az agastyán homlokán már magokban tiszteletet érdemelnek, „coram cano capite consurge, et personam ejus honora.“ Elkövetkezik végté a kártya sztal, mely mint tudjuk azonkívül, hogy gyűlölség, csalás, lopásra tanít, még a lelket is öli, s minden munkálkodásra alkalmatlanná teszi. Leül tehát ahhoz, nem is sejte talán azt, hogy a sir szélére és azon hantokra ült, melyek feléte fognak összeomlani. Ha valaki nem látott még emberben iszonyu rémet, láthat egy véglegesen tönkre ment kártya játékosban akkor, midőn az utolsó kártya catastropha után minden fillértől megfosztva távozik az asztaltól dühösen mint valami Caracalla, ökölyi nagyságu szemekkel, mint valami Megatherion; s mint üldözött rémszékuszált hajakkal a lelkiösmeret iszonyu szagatása, a kebelnek borzasztó hullámzása közepette fut, a nélkül, hogy tudná hová. Még végtére az örültség rohama között meggyilkolja magát; vagy ha ez nem következett be, akkor miután Thalesként a szükség legnagyob, vagy koldulni megy, s lesz uri koldus, már pedig köztudomásu dolog, hogy az ily cosmopolita kalandor a legveszedelmesebb; vagy lehűtő, járdataposó, idiota lesz, a szerencsés véletlenre bízva magát, vagy sokszor a léleknek nehéztusája közt, csalás, lopás, rablásra szánja életének hatralévő részét, hogy pedig mindez nagy kárára van az embereknek, tehát a társadalomnak, azt szükségtelen bizonyítani.

Kérdés, ki oka az ily tönkrejutott szerencsétlenségének? közvetlenül bizonyára minden ily vészes esetnél maga a buja élet részvényese; közvetve pe-

nem mindig ugyan, de sokszor a szülői körben kapott ferde nevelés, a henyélésre, és könnyelműségre, valamint munkátlanságra szoktatott szülői eljárás idézi elő a drámát, mely tulajdonok néha oly mélyen furódnak a szegény gyermek szívébe, hogy a kiaknázás későbbi időkben sokszor minden erőkölés daczára sem sikerül a pedagógoknak.

Közmondás, akkor kell hajlítani az ágat, midőn még elegend a kormányzó kéznek. Ennélfogva ideje korán kell a zsenge kebelbe a tudomány, kötelességérzet, s a munkálkodás iránti rokonszenvet beoltani, mint elarabolatlan közegit a boldogulásnak, még akkor is, mint főnebb emlitém, ha anyagi vagyunkra reaszakadt a dühösen öldöklő vész, s csapás, különben is a kéj élvezete nem lehet fő czél; mert a bölcseszet tanítása szerint, az ember nem pusztán érző, hanem gondolkodó, igaz, szépre és jóra törekvő lény, s mint szellemi természettel megáldott személynek, kell, hogy czélja szellemi legyen, ne pedig érzéki, mely nem egyéb, mint ivás, evés, ezt pedig az állatok is megteszik. Azután az ember szellemi természeténél fogva kilép az állatok sorából; sajnos tehát, ha a szülő a felsőbb rendű szellemi művelődéssel mit sem törődve, gyermekét csupán a kéj élvezetére neveli — Ideje korán kell továbbá a zsenge kebelben a humanus és erkölcsi érzelmeket fejlesztetni, mint a melyek képesek az élet egyensúlyát fötartva, az anyagi vagyon s örökség kezelés módjára is világot vetni. S épen ezért, ha a gyermeki szív ily érzelmekkel nemesített, akkor az a hagyományozott örökség nem megrontására lesz a gyermeknek, hanem boldogítására; míg ellenkező esetben gyilkoló eszköz az, mely őt férfi korában kivégzi, mert mint emlitém: a vagyon csak jónak jó, a rosznál még nagyobb romlás forrásává lesz.

Még egyszer ismétlem, hogy munkás életre és kötelességérzetre kell nevelni a gyermeket. Akkor boldog lesz a gyermek s édes érzetek között elfogja mondani magáról Kis Jánossal: „Nem tartozom azok közé, kik a világot a tündérek kertjének, az öröme, s enyelgések honjának tekintik. Én az életet korán komolyabb oldalról tanultam nézni, s a kötelességek teljesítését korán szükségesnek kezdtem tartani.

Ezen nézet kicsinyenként természetemé vált. Ezzel utóbb azt nyertem, hogy a henyélés elkerülése, a kényelmek kevésre becsülése, s a munka szeretet nekem könnyűvé és sok édes öröme forrásává lett.“ Különb is harc az ember élete, — ugymond Kis János — csak munka tesz szert érdemkoszorúra. B. Eötvös szerint: „még nagy bánatot is csak kötelességek ellensúlyozhatnak, s az kit nagy szerencsétlenség ért, nem mulatság, hanem egyedül munkálkodásban találhatja vigaszt. Minden megelégedés csak munkálkodásunk eredménye, legboldogabb az, kinek legtöbb dolga van a világon.“ De az a bíró is, ki Bajzaként, a felhők felett van, nem azért adott létet, hogy álmodozva kéjben töltsük azt, hanem áldásteljes munkálkodásban. Tudományt munkás étellel összekötni, mondja Kőlcsey, ez a feladás, mire a társadalom férfának törekedni kell, ez az, mit a magyar arcadia, melynek munkás és tudományos gyermekekre van szüksége, minden fiától megkíván.

Fesztory Lajos.

— Igen! — válaszolt a nő — s ha jól vagyok értesülve, ma érkeznek meg. Megvallom, épen nem haragszom ezen emberekre, hogy megkerestek bennünket, unalmas téli esteinket legalább egy kissé meg fogják rövidíteni.

— Kegyednek unalmasok a téli esték? Én nem mondhatom ugyanazt. Higyje el nagysád, nekem az idő repülni látszik, rövid arra, hogy az ember unatkozzék, s mondhatom, hogy különösen azon két év, melyet itt eltölték, életem egyik legkedvesebb időszakát képezi. Vannak körülmények — folytatá tovább Bálnay — midőn az ember a pillanatokat óráká, s az órákat napokká szeretné változtatni.

E szavakat egy epedő pillantás Bertára — kísérte, mely pillantás erősen látszott bizonyítani, hogy az időnek e természetellenes meghosszabbítása a szép nő társaságában volna legalkalmasabb.

Berta nem válaszolt, csak azt gondolta magában: vajjon nem ugyanezt mondja e Bálnay más nőnek is? Azután, hogy a bekövetkező ömlengéseknek elejét vegye — ismét a színészekre vitte át a társalgást.

Bálnay azon bosszuságában, hogy épen a színészek azok, kik a legforróbb érzelmek kitörésében s nyilvánításában neki akadályul szolgálnak: hevesen kelt ki azok ellen, jöllehet e tárgyat ő hozta szönyegre. (De hát sokszor nem tudja az ember, hogy miként kezdje meg az udvarlást.) Minden kifogásos kifogásokat tett Thalia fölkejtői ellen: hogy nem érdemesek a pártolásra, a közönségnek valóságos nádályai s a nemes tűz által elragadtatván, végre azt állította: hogy — ő még egy szép színésznőt sem ismert. Ez ugyan minden „apropos“ nélkül jött; — de hát jött.

Berta fenyegetőleg emelte föl fehér u jacsakját és csak ennyit mondott:

— Vigyázzon, hogy valamelyik le ne bilincselje; mert — mint ő hallotta — értenek ám azok ahhoz.

Bálnay egyre szárat mert volna tenni, hogy az meg nem történik vele. Nemes tűzben volt. Nem

is vette észre a gunyos mosolyt, mely ezalatt Máraynak keskeny ajakán elvonult.

Ez a Máray halálosan szerelmes volt Berta kisasszonyba; de egy gyógyíthatlan betegségben szenvedett: rendkívül tartózkodó volt. Ő megelégedett azzal, ha Bertát óráig elnézhette, szólan csak akkor szólott, ha a szép nő véletlenül kérdést intézett hozzá. Természetes, hogy néma gyermeknek anyja sem tud szolgálni... Berta még csak nem is sejtette, hogy ez a szótalan egyén keblében mily költői szenvedélyt rejteget.

Az idő ez alatt gyors lábakkal haladt, már éjjel felé járt, a mamák illőnek találták — eltávozn. A vén fali-óra tizenkettőt ütött. Gimvárné ő nagysága házában csakhamar siri csend ütötte fel tanyáját.

* * *

Az elmondottak után pár nappal, óriás plakátok hirdették a nagyszerű szini előadást.

A papák, mamák elővették az öreg-fiók kulcsát, hogy a belépti-jegyek árát kikeressék.

Nem lehet rajta csudálkozni, hogy az első előadások zsufolóság megtelt a kebelében mások csak „ezermestereket“ s „Paprika Jancsit“ tánczoltató komédiásokat üdvözölhet, lehet, hogy épen „állásból“ rögtönzött színház. De nem is csatlakozott a közönség: az előadás tetszésével találkozott. A fiatal emberek — ezek a kis városba temetkezett, egykor talán ragyogó napként tündöklő „genialitások“ még azt is találták: hogy a primadonna B. Emilia nemcsak csinos, de valósággal szép nő; ezt a véleményt Bálnay Aladár is osztotta. Szóval a közönség nagyja kicsinye megelégedetten távozott.

Sajátságos uraság ez a kis városi közönség. Olyan, mint ki két egymás után következő pillanatban jószívü, majd kegyetlen tud lenni. A mi új, az nem hagyja érzéketlenül: nemes, feláldozó... de ha egy kicsit már izlett a jóbul: akkor Isten ment-sen! tulkövetelő lesz, a mennyire csak képzelhető; a mi elébb elragadta: később untatni fogja s oly ha-

mar megsokal bármit, a mily gyorsan megkedvelte azt. Hanem míg a lelkesedés a kellő hőfokot el nem érte: addig a színészeknek épen nem lesz okuk panasza; azután ha ez megtörtént, jönnek a szomorú hős napok, minek természetes következménye, a higanynak alászállása.

Az előadás tehát megtörtént s most szives olvasónóm légy kegyes elnézéssel lenni, ha olyan helyre vezetlek, hova a nők nem igen szoktak járni, sőt tán azt szeretnék, ha a férfiak is mennél gyérebben járának: ez a nők által ignorált helyiség, a kocsmák — pardon! nevezzük solidabb műszóval — kávéháznak, bár itt nagyobb mennyiségben szokott folyni a bor, mint a kávé. Hogy pedig a pipafüst meg ne rongálja ehez nem szokott szemeidet: tanácsos lesz terjedelmes szemüvegén át nézni az itt lefolyandó eseményeket.

A beszélgetés tárgya a szini előadás volt, vagy helyesebben a színésznők.

Egy nyulánk szöke fiu egész elragadtatással beszélt a szép Emiljáról, sokszor egész erővel törülgetve homlokát, mintha már előre is ökölnyi verítékek folynának arról a majd később Emilia lábainál elszónokolt szerelmi nyilatkozatok gondolatára.

— Sohase számíton fiatal barátom győzelemre, a vérmes reményeket jó lesz szelnek eresztgetni; mert mint hírlík — a szép Emilia nem igen vágyik az udvarlókra. Plane — meghódítani! ezt megpróbálni anyi volna, mint az embernek a félbajusztát előre is levágnai a borbélylyal.

Ezt egy szélesebb, mint hosszabb egyéniség mondotta s alkalmasint rettentően tetszett neki a nem saját gyarából előkerült ötlet; mert oly homeri hahotában tört ki, hogy az előtte „üreskedő“ boros-palaczkok csaknem tánczra kerekedtek.

(Vége köv.)

Pesti terménytőzsde szeptember 10. én.			Zempléni, s felső-magyarhoni vállalatok részvény árfolyama					Vidéki terményárak legutolsó vásár											
Terményárak			C z ó g					P i a c z											
	ftos	v. mázsa	Ala- kult.	Név- sz. ért.	Be- fiz.	Árfolyam	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Kuko- rica	Szesz	Sza- lona						
							frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
Buza bányai	85	6 65	6 70	1869	200	100	250	300											
"	86	6 75	6 85	1368	100	70	140	150											
"	87			1869	200	112	280	300											
"	88	7	7 05	1871	50	25	33	35											
Árpa malátának				1870	200	100	200												
Zab	72	2 85	3 3	1866	200	200	895	900											
Kukoricza bányai	72			1845	105	105	800	850											
" 2-od rangu	84																		
Bab	82																		
Káposzta repeze	75																		
" bányai	75	6 62																	

M E N E T R E N D.

A magyar északkeleti vasut debreczen-bustyaházi; szerencs-ungvári; s.-a.-ujhely-legenye-mihályi részvonalán, és a magyar gácsországi vasut legenye-mihályi-mezőlaborczi vonalán.

Érvényes f. évi Julius, 1-től s az utóbbi aug. 25-ikétől további rendelkezésig.

Debreczenből Bustyaháza felé				Bustyaházától Debreczen felé.				Mező-Laborcz felől Legenye-Mihályiba						
Állomások	Vegyes vonat			Állomások	Vegyes vonat			Állomások	Vegyes vonat					
	11 13				12 14				11 13					
	I.	II.	III. IV.		I.	II.	III. IV.		I.	II.	III. IV.			
osztálylyal				osztálylyal				osztálylyal						
óra p.				óra p.				óra p.						
Debreczen (Ebédő) indulás	4	13	3	12	Bustyaháza indulás	1	38	1	41	Mező-Laborcz (vendéglő) ind.	10	52		
Haláp (megállap. hely)	4	44	3	47	Huszt	2	31	2	34	Radvány	11	47		
Vámos-Pécs	5	03	4	10	Királyháza	3	29	3	32	Koskócz	12	23		
Ábrány (megállap. hely)	5	24	4	34	Fekete-Ardó	3	52	3	59	Udva (megállóhely)	12	5		
Er-Mihályfalva	5	51	5	11	Halmi	4	23	4	46	Homonna	1	06		
Reszege-Szaniszló	6	27	6	01	Mikola	4	45	5	21	Homonna ind.	1	26	10	13
Nagy-Károly	7	06	6	59	Szathmár-németi. (Ebédő)	5	31	6	25	Órmező	1	50	10	40
Kis-Majtény	7	36	7	40	Zsadány	5	51	6	50	Nátalfalva (megállóhely)	2	02	10	54
Zsadány	8	04	8	12	Kis-Majtény	6	20	7	31	Nagy-Mihály	2	34	11	23
Szathmár-Németi (Ebédő)	8	40	9	02	Nagy-Károly	6	57	8	27	Bánóc	2	57	11	50
Mikola	9	08	9	46	Reszege-szaniszló	7	28	9	12	T. Terebes, Gálszécs	3	28	12	23
Halmi	9	33	10	26	Er-Mihályfalva	8	11	10	08	Velejte (megállóhely)	4	11	1	14
Fekete-Ardó	9	56	10	57	Ábrány (megállap. hely)	8	30	10	30	Leg.-Mihályi (vendéglő) érk.	4	26	1	31
Királyháza	10	37	11	52	Vámos-Pécs	8	52	11	02					
Huszt	11	15	12	33	Haláp (megállap. hely)	9	06	11	17					
Bustyaháza érkezés	11	52	1	10	Debreczen érkezés	9	36	11	50					
	éjjel	délután				este	délután							

A szerencs-ungvári vonalon.				
Állomások	délután		éjjel	
	óra	p.	óra	p.
Szerencs (Ebédő) indulás	8	55	3	59
Bodrog-Keresztur	9	19	4	31
Liszka-Tolcsva	9	50	5	09
Sáros-Patak	10	18	5	44
Sátoralja-Ujhely (Ebédő) érk.	10	37	6	03
Sátoralja-Ujhely ind.	11		6	33
Szomotor	11	30	7	09
Perbenyik	12	13	7	57
Bély (Megállap. hely)	12	26	8	11
Csap	1	13	9	
Szürthe	1	49	9	49
Unghvár érk.	2	26	10	35
	délután	este		

A s. a. ujhely leg.-mihályi részvonalon.				
Állomások	délután		éjjel	
	óra	p.	óra	p.
S. a. Ujhely (Ebédő) ind.	11	10	6	43
Leg. Mihályi (Ebédő) érk.	11	46	7	19
Csatla- (L.-Mihályi (Eb.) ind.	12	11	7	44
kozá- (N.-Mihály érk.	1	56	9	48
sok (Homonna	3	17	11	10
	délután	este		

Legenye-Mihályi felől Mező-Laborczra				
Állomások	délután		éjjel	
	óra	p.	óra	p.
Legenye-Mihályi (vend.) ind.	12	11	7	44
Velejte (megállóhely)	12	28	8	04
T. Terebes Gálszécs	1	10	8	54
Bánóc	1	37	9	26
Nagy-Mihály	2	19	10	
Nátalfalva (megállóhely)	2	39	10	24
Órmező	2	56	10	45
Homonna	3	17	11	10
Homonna ind.	3	35		
Udva (megállóhely)	3	50		
Koskócz	4	21		
Radvány	4	54		
Mező-Laborcz (vendéglő) érk.	5	44		
	délután	éjjel		

ESZREVÉTEL: A tömörebb számok az éjjeli, azaz este 6 órától reggel 5 óra 59 percig tartó időt jelentik. A magyar észak-keleti vasut valamennyi vegyes vonatainál I. II. III. és IV. osztályu menetjegyek adatnak ki.

A homonna-mező-laborczi tüzlet megnyitása különösen fog közzététetni.

HIRDETÉSEK.

Magyar északkeleti vasut.

Társaságunk elsőbbségi kötvényeinek 1872. október 1-jén lejárandó szelvényei:

Bécsben az angol-osztrák banknál) f. 7.50 krral ezüst, Pesten az angol-magyar banknál) f. 7.50 krral ezüst, Berlinben Richter és társa uraknál 5 porosz tallérral Majnai Frankfurtban Siebert Gusztáv urnál f. 8.45. délnémet értékben fizettetnek ki. Pest, 1872. szeptember hóban.

Az igazgatótanács.

Az utánnomat nem díjaztatik.

Hirdetés.

A gálszécsi közbirtokosság, Gálszécs városában Kohány, Dargó és Gerenda helységekben gyakorolt korcsmáltatási jogot; valamint a Gálszécs városában tartatni szokott 6 országos vásár helypénz jövedelmét jövő 1873-ik évi január 1-ső napjától számítandó 3 évre, folyó 1872-ik évi október 10-ik napján délután 3 órakor, Gálszécsen a városházánál nyilvános árverés utján bére adandja. A bérleti feltételek a közbirtokosság ügyvéde: Szabó Zsigmondnál Kohányban megduhatók. Zárt ajánlatok kellő biztosíték letétele mellett szintén elfogadtatnak. Kelt Gálszécsen szeptember 1. 1872.

Vladár Ervin,

közbirtokossági elnök.

Nyomatott a „Zemplén” könyvnyomdájában S. a. Ujhelyben

Hirdetmény.

A sárospataki határban, az ugynevezett Megyeren Dr. Láczy László ur és özv. Galgóczy Imréné asszony szomszedságában egy jó karban levő szőlő, szabad kézből eladó, értekezhetni a tulajdonos **Bódogh Kálmánnál.** Pest Lövészutca 10-ik szám 1-ső emelet 13-ik ajtó.

—2

Első... Egy évr... Félévre... Negyedé... Előfizet... valamint... lemény a... séghez S... bérment... Kézirat... nak viss... Nyilt... sor 10 k...

A tüzol

Azor

nabbul m

érdemli

mert épít

nál fogva

az általul

repótolha

A

iparkárok

érdekeit

összeg a

meztáma

ereit, me

viszonya

szenvette

nek egye

többet ve

hogya t

vészek m

és ipar

czikkek

Lengyel

nagy drá

rint a lak

pogtatott

taján; s

maga ju

morára

vész, me

a lángok

pillantás

drágaság

Beszél

A s

csak pely

ban: hog